

Determinatie tabel ter herkenning van Barmsijzen

Miguel Demeulemeester

Enkele bemerkingen bij determinatie van barsmsijzen in het algemeen

- Kenmerken altijd gebruiken in combinatie met elkaar, 1 kenmerk individueel gaan gebruiken ter determinatie is niet de goede methode. Het is belangrijk om niet te focussen op 1 of 2 kenmerken alleen, maar heel de vogel in beschouwing te nemen. Er is geen enkel diagnostisch kenmerk dat je zal toelaten te besluiten: 'flammea' of 'exilipes' of 'hornemanni' of 'rostrata' of 'cabaret'. Hoe hard je ook je best doet. Het is hem de combinatie van kenmerken die het hem in de meeste gevallen zal doen. De tabel is zodanig opgebouwd dat de meest met elkaar te verwarren (onder)soorten naast elkaar staan, waar nodig wordt specifiek verwezen naar verschillen tussen (onder)soorten.
- Een Kleine Barmsijs (hierna 'cabaret') zou geen probleem mogen zijn mits enige ervaring vergeleken met de andere (onder)soorten.
- Grote Barmsijs ('flammea') en Kleine Witsluitbarmsijs ('exilipes') leunen heel dicht tegen elkaar aan en zelfs een klein percentage zal men ongedetermineerd moeten laten.
- Grote Witsluitbarmsijs ('hornemanni') en 'flammea' zijn redelijk vanzelfsprekend, maar 'exilipes' tegenover 'hornemanni' kan hetzelfde resultaat geven wanneer men de biometrie niet kan nemen of men de vogel niet heel uitgebreid kan bestuderen.
- Groenlandse Barmsijs ('rostrata') tegenover alle vorige zou normaal geen probleem mogen zijn (misschien gaat dit in mindere mate op met de kleinere 'cabaret', maar tegenover IJslandse Barmsijs ('islandica') zijn de kenmerken zeker nog niet helemaal voldoende bestudeerd en meeste zal men moeten bestempelen als 'Noord-westelijke' barsmsijzen zonder tot op ondersoort te gaan determineren. Tot slot zijn bleke 'islandica' tegenover 'exilipes' ook vaak zeer moeilijk zonder uitgebreide studie. Misschien – maar dat is alleen maar een vertaling van vele beoordelingen in de artikels – is 'islandica' een tussenvorm tussen ofwel 'exilipes' en 'rostrata' of 'hornemanni' en 'rostrata' ...
- Tijdstip. Men dient rekening te houden met het feit dat barsmsijzen een niet te onderschatten hoeveelheid sleet vertonen naar het voorjaar/zomer toe. Witte randen verdwijnen en zwarte veercentra worden 'breder' zodat kop, mantel, stuit donkerder worden en vleugelstrepen en bleke randen verdwijnen. Najaar/vroege winter is beste tijd om de kenmerken toe te passen.
- Interpretatie van vorm/grootte/bouw is afhankelijk van de ervaring van de waarnemer en de waarnemingsomstandigheden. Vergeet ook niet de positie van de waarnemer en de gedragingen van de vogel zelf.
- Rui. Barmsijzen ruien als adult 1 x per jaar, volledig en dit tijdens het vroege najaar in de of nabij de broedgebieden. Jonge vogels ruien partiel van juveniel naar 1ste winterkleed waarbij geen hand-, arm- en/of handpenderen en staartpenen geruid worden. Soms worden enkele middelste staartpenen geruid. Lichaamsveren en een aantal/alle middelste en grote dekveren worden geruid. Voor leeftijdsbepaling is de vorm en sleet van staartpenen van belang en een eventuele ruigens in de grote dekveren en staartpenen kan dit bevestigen evenals de hoeveelheid sleet op de handpenderen en andere vrij liggende veren. Let wel, bij veel adulte flammea komt een vals contrast voor tussen een reeks binnenste armdekkveren met bleke toppen en een buitenste reeks met bruinere randen. Geslachtsbepaling is moeilijk, vooral bij flammea: hoeveelheid roze op de borst en wangen en in de stuit is van belang, evenals de biometrie (overlap!). Vaak zijn alleen adulte mannetjes en een aantal jonge wijfjes met zekerheid op geslacht te bepalen. Moeilijkst zijn adulte vrouwtjes tegenover 1ste winter mannetjes.
- In verschillende artikels staat geschreven dat alle (onder)soorten zeker roze kunnen tonen, vooral op borst, maar ook in mindere maar vooral lichtere mate op de stuit naar het voorjaar (!) toe. En deze zijn dan vooral adulte mannetjes(!). Het meest roze zijn 'flammea' en 'cabaret', waarna 'exilipes' en 'hornemanni' komen en tenslotte 'rostrata'.
- Individuele variatie en grootte verschillen per geslacht en leeftijd. Mannetjes zijn groter dan vrouwtjes en ook oudere vogels zijn meestal groter wat resulteert in ruime verschillen en/of overlap tussen de verschillende (onder)soorten en individuen onderling. Ook snavelgrootte varieert lichtjes per geslacht en zelfs per seizoen. Voor de volledigheid: convex = bollig naar buiten gebogen, concaaf is = hol of naar binnen gebogen.
- Vele solitaire of minder goed bekeken exemplaren kan men niet tot op (onder)soort, leeftijd of geslacht brengen zonder vergelijking (in het veld of via foto's) of 'in-de-hand'-studie, alleen typische exemplaren van de moeilijker te onderscheiden (onder)soorten zullen met 100% zekerheid kunnen bepaald worden.
- Buffy wil zeggen met zachte zeemkleurige of pastel zandkleurige bruine wash. Wit kan dan crème getint zijn bijvoorbeeld.

Determinatietabel

Tabel is misschien het best bruikbaar als je eerst een deel van de vogel in de linkerkolom bekijkt en dan naar rechts gaat kijken wat de kenmerken zijn.

	Kleine Barmsijs (Lesser Redpoll) Carduelis flammae cabaret	Grote Barmsijs (Common of Mealy Redpoll) Carduelis flammae flammae	Kleine Witsluitbarmsijs (Cone's Redpoll) Carduelis hornemannii exilipes	Grote Witsluitbarmsijs (Hornemann's Redpoll) Carduelis hornemannii hornemannii	Groenlandse Barmsijs (Greenland Redpoll) Carduelis flammae rostrata	IJslandse Barmsijs (Iceland Redpoll) Carduelis flammae islandica
Grooite en structuur <i>Op zich een vrij constant en betrouwbaar kenmerk, mist ervaring en in beste geval vergelijking tussen verschillende individuen/verschillende (onder)soorten.</i>	Klein met vrij korte staart. Klein kopje en snavel normaal van grootte. Grootste exemplaren overlappen ruim met 'flammae'.	Lijkt slanker en komt kleiner over in vergelijking met 'exilipes', maar er is heel wat overlap en sommige grotere 'cabaret'. Algemeen ook ietsjes rondere kopvorm en minder hoog oplopend voorhoofd dan 'exilipes'.	Staart en vleugelafmetingen overlappen volledig met 'flammae', vaak ietsjes groter met langere staart en kleiner kopje. Toont vaak ook dikker door meer en dikkere bevedering (die vaak 'open' gezet wordt). Hoger, steiler voorhoofd met plattere kruin, dikkere nek geeft een 'ingedrukte kop-indruk'. Vaak dikkere en meer plummen op tibia dan 'flammae', maar overlap met 'hornemannii'.	Duidelijk zeer groot, grootte die van dikke Kneu of zelfs Rietgors benaderend. Lange vleugels met lange handpenprojectie. Lange staart, dikkere kop/nek met steil voorhoofd vallen nog meer op dan 'exilipes'. Deze stoere indruk komt wanneer de vogel op de grond foageert. Tibiale bevedering vaak opvallender, maar overlap met 'exilipes'.	Groot en bruin, qua kleur gelijkend op of zelfs donkerder dan 'cabaret', maar duidelijk veel groter en zwaarder. Neigend naar 'hornemannii' in grootte.	Volgens sommige wellicht een hybride zwerf met vogels die identiek zijn aan 'rostrata' en andere aan 'exilipes': veel vogels in vorm en grootte als 'rostrata', maar met blekere onderdelen en stuit.
Stuit <i>Beoordeling gebaard best wanneer vogel de veren niet uitzet maar goede studie ervan is essentieel om tot een goede determinatie te komen.</i>	Zwaar gestreept, enkel ietsjes lichter dan mantel. Vrijwel altijd zwaar gestreept. Sommige met een centrale lichtere middenstreep op mantel. Bovenstaartdekveren vrij egaal grijzig bruin met roestige of geelbruin getinte randen. Sommige met donkerder schachtstreepjes. Enkel bij adulte mannetjes rozig getint. Uitzonderlijk kan de stuit gedeeltelijk wit of rose zijn met weinig opvallende streping (vooral adulte mannetjes).	Grijswit of buffy wit tot zelfs lichtjes zandkleurig, gewoonlijk volledig grijsbruin gestreept. In het veld komt de stuit lichter over dan de rest van de bovendelen en kan zelfs wit overkomen in vlucht. Sterk variabel en sommige adulte mannetjes vertonen een volledig witte, ongestreepte stuit van dicht tegen de 10mm met de rest zeer schaars gestreept... Bovenstaartdekveren zijn donker grijsbruin met bruinige randen of binnenranden (buitenste rand dan witachtig).	Vaak 'het kenmerk' dat eerst wordt genoemd. Minimum 10mm met de meeste in de omgeving van 16-22mm ongestreept wit. Indien men een lijn zou tekenen op de vogel, dan komt het wit op de rug komt tot voorbij basis eerste tertiair, ongeveer tot hoogte van grote dekveren. Vele adulte mannetjes en sommige vrouwtjes of jonge mannetjes vertonen echter een lichte roze tint. Sommige 1 ^{ste} jaars hebben een grijzige zweem op de onderste helft van de stuit.	Meeste hebben een lichte stuitvlek, maar altijd zwaar gestreept en donker lijkend vanop een afstand. Dikke diffuse donkere strepen van op rug tot ver in het blekere deel bij de lichtere exemplaren. Vaak ook met een diffuus bruine tint, zeker naar bovenstaartdekveren toe. Bovenstaartdekveren bruinig met vaag grijs centrum, veren op zijkant soms met een lichtere buitenste rand. Geen roze.	Zeer variabel kenmerk met de lichtste exemplaren als 'exilipes' en de donkere individuen als 'rostrata'. Bovenstaartdekveren grijzig met min of meer brede witte randen, als bij 'exilipes' of 'hornemannii'. Meeste hebben lichtere stuit dan 'rostrata' ongeveer zoals bij 'flammae', vooral dan de lichtere vormen. Donkere vormen kunnen zwaar gestreept zijn op lichtere ondergrond in vergelijking met 'rostrata'. Geen roze.	Zeer variabel kenmerk met de lichtste exemplaren als 'exilipes' en de donkere individuen als 'rostrata'. Bovenstaartdekveren grijzig met min of meer brede witte randen, als bij 'exilipes' of 'hornemannii'. Meeste hebben lichtere stuit dan 'rostrata' ongeveer zoals bij 'flammae', vooral dan de lichtere vormen. Donkere vormen kunnen zwaar gestreept zijn op lichtere ondergrond in vergelijking met 'rostrata'. Geen roze.
Bovendelen <i>Iedere veer heeft donkere centra met brede bleke randen. Het zijn niet die bleke randen die een algehele kleurindruk geven. Barmsijsen vertonen vaak een of meerdere witte/lichtere lengtestrepen, niet te verwarran met het hiervoor vermelde!</i>	Diep bruin/donker bruin en zwaar gestreept.	Donkerder grijsbruin dan meeste 'exilipes' maar toont ook vaak een lichter centraal 'venster' of 'paneel'. De rug is lichtjes buff met zwaardere tekening waarin de strepen domineren door de bredere, donkerder bruine veercentra en donnere bleke randen. Vaak is de kop duidelijk meer grijzig dan de rug.	Vrij bleke en grijzige grondkleur met donkere streping op de duidelijkste individuen. Zelfs de bruinere of meer zeemkleurige vogels tonen een witachtige centrale mantelkleur. Maar sterk variabel. Sommige tonen een grijzig of wit 'paneel' op centrale mantel met 2 duidelijke rijen van donkere strepen dat contrastreed (zij het minder dan 'flammae') met de bruinige met zwaart gestreepte schouderveren en zijkanalen van de mantel.	Donkerbruin tot lichtbruin en zwaar gestreept, vele met zelfs kastanjebruine of roestige tint. Sommige met lichtere middenstuk op mantel, maar niet opvallend als bij 'exilipes' of 'flammae'.	Tendens om donkerder, pastiel-bruiner te zijn dan 'flammae' met meer warmere tint. In vergelijking met 'rostrata' vaak lichter en kouder van kleur. Naar voorjaar toe grijzer en meer gestreepte indruk, zonder warme buffy warme onderkleur van 'rostrata' (en vele 'flammae').	Tendens om donkerder, pastiel-bruiner te zijn dan 'flammae' met meer warmere tint. In vergelijking met 'rostrata' vaak lichter en kouder van kleur. Naar voorjaar toe grijzer en meer gestreepte indruk, zonder warme buffy warme onderkleur van 'rostrata' (en vele 'flammae').

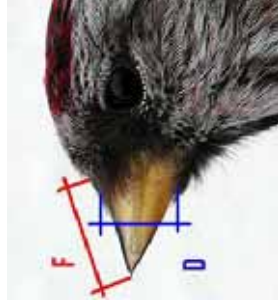
<p>Flanken en onderdelen Afhankelijk van de houding en de conditie van het individu. Zeer variabel kenmerk binnen en tussen de verschillende (onder)soorten.</p>	<p>Brede vanop zijborst doorlopende (geel)bruine band tot op achterflank, vrij diffuus afgeboord met wiachtige onderdelen. Altijd zwaar donker gestreepd zelfs tot op achterflank. Middenborst altijd ongestreepd, sommige vertonen een wittere middenborst, maar meeste hebben een volledige doorlopende bruinig of roestig getinte borstband. Enkel in voorjaar en bij adulte mannetjes diep baksteenrood (nooit karmijnrood zoals 'flammea', vooral op keel en bovenborst.</p>	<p>Streping variabel maar gewoonlijk zwaarder, diffuser of wanoderlijker op minder zuiver witte ondergrond dan 'exilipes' en verder doorlopend naar achterflank toe. Vooral op zijborst tot aan poten vrij zwaar gestreepd (vaak ook verder). Al is er veel overlap en zijn er ook minder duidelijk gestrepte exemplaren (sommige, 1ste winter en/of adulte mannetjes) die dan heel goed gelijken op 'exilipes'. Adulte mannetjes, maar ook 1ste jaars/2de jaars kunnen zeer diep karmijn rood zijn (slechts de vogels met bruinere rug zijn baksteenrood), dat ook op de wangen en tot op de flanken doorloopt.</p>	<p>De meest duidelijke individuen hebben fijne streping op zijborst en bovenste deel flanken eindigend thv. de poten, de achterflank volledig wit latend en samen met de witte stuit een brede continue band makend. Sommige hebben minder net ogende of dikker flankstreping, maar achterflank is meestal geheel vrij van streping. Vrouwjes en jonge vogels kunnen zwaarder getekend zijn. Borst en onderdelen hebben in principe een altijd zuiver witte grondkleur, maar zijborst kan warm vanille- tot okerleurig getint zijn. In den roze, dan meestal lichter van tint en minder ver doorlopend naar onder toe en eerder beperkt tot kin en bovenborst.</p>	<p>Zeer fijn tot niet gestrepte flanken. Ondertoon zuiver wit, hoogstens ietwat diffuser bij vrouwjes (kunnen dan ook wazige flankstreping vertonen). Centrum borst wit met op zijborst zelfde warm okerleuige tint als kop (zeer bij 1ste jaars). Zelden rozig getint.</p>	<p>Flanken zwaargestreepd, nogal wazig overkomend zoals bij vele donkere 'flammea'. Zijborst dikwijls zwaar gestreepd met zware bruinige/roestige zweem, doorlopend naar flanken toe, ook achterflank. Middenborst meestal witachtig. Geen rozige tint.</p>	<p>3-dubbele donkere flankstreping op witte ondergrond, duidelijker dan bij 'flammea' (die vaak nogal 'slordige' of diffuse flankstreping heeft) en op lichtere, zuiverder ondergrond dan 'rostrata'. Nooit rozige tint.</p>
<p>Onderstaartdekveren Moelijk te zien, maar cruciaal in de herkenning! Vrij variabel waarbij de extremen diagnostisch/zeer bruikbaar zijn. In principe worden de langste/buitenste onderstaartdekveren in beschouwing genomen ter determinatie.</p>	<p>Zwaar driehoekig gestreepd op een bleke maar meestal lichter bruin getinte of geelbruin buffy getinte grondkleur. Heel uitzonderlijk met slechts een zwakke centrale streep.</p>	<p>Typisch dikke 'pijpunt'-vormig gestreepd op meerdere onderstaartdekveren (dus niet beperkt tot enkel de langste zoals bij meeste 'exilipes'), de indruk gevend dat ze wit afgerand zijn, maar er zijn ook mannetjes die geheel ongestrepte onderstaartdekveren hebben. Deze zijn dan meestal adulte mannetjes met veel en diep roze op rest onderdelen en stuit en als dusdanig te herkennen.</p>	<p>Er is overlap met 'flammea', maar de extremen zijn diagnostisch. Zuiver witte ondergrond altijd aanwezig. Indien streping, dan beperkt tot schacht van de langste onderstaartdekveren en zeer fijn ('hairline streak') tot 2mm breed. Nooit 'pijpunt'-vormig.</p>	<p>Zuiver wit tot licht gestrepte (enkel schachtstrepjes). Geen grijzige of buffy ondertoon.</p>	<p>Zwaar gestreepd met driehoekige of 'pijpunt-vormige' vlekken, donkerder dan meeste 'flammea'.</p>	<p>Zeer variabel, van zwaar gestreepd tot zeer licht. Tendens om lichter te zijn dan 'flammea', maar wel met dezelfde 'pijpunt-vormige' donker grijze tekening, dus een stevig verschilpunt met de schachtstreping van 'exilipes' of 'hornemanni'. Doorgaans zonder de bruinige tint van vele 'rostrata'.</p>
<p>Vleugels Vleugelsrepen en lichte veerranden zijn sterk onderhevig aan sleet. Best te beoordelen in het najaar/vroege winter. Vertonen vaker een bleek vliegelveld door bredere lichte/witte randen aan hand- en armpennen</p>	<p>Vleugelsrepen vrij evenwijdig breed, meestal met donkere roestige Hand- en armpennranden buffy getint.</p>	<p>Vleugelsrepen smaller, maar proportioneel bredere bleke toppen op de binnenste grote dekveren dan 'exilipes' (de vliegstreep is dus aan de basis breder dan naar buiten toe). Kleur varieert nogal, maar is meestal wit met een buffy/bruinige tint wanneer de vogel vers is. Vleugelsreep op de middelste dekveren is smal en buffy wit. Randen van de tertails zijn dun en witachtig van tint, maar zeer variabel en overlapt nogal met 'exilipes'. Randen van de hand- en armpennen zijn meestal donkerder getint dan bij 'exilipes' en alhoewel ook de binnenste armpennen een donker veld vormen, manifesteert zich dat toch in een minder opvallend 'paneel' of 'veld' (mede door de donkerder vliegelstreep en tertailranden). Sommige hebben wel wittere randen, dus overlap!</p>	<p>Toppen van vooral binnenste grote dekveren breed witachtig (al tonen sommige een buffy tint). Toont een duidelijker vliegelstreep (meestal niet zuiver wit) op de middelste dekveren. Tertails hebben brede witte of buffy witte randen en toppen, als er al een tint op te zien is, dan is het meestal duidelijkst op de kortste/binnenste tertail. Veel overlap met 'flammea' en enkel supporterend kenmerk gebruiken. Randen van hand- en armpennen zijn vaak opvallend zuiver wit, maar de basis van de binnenste armpennen is donker, wat een groter en opvallend contrast geeft. Variabel en duidelijkst bij adulte mannetjes...</p>	<p>Duidelijke vliegelstrepen, vooral naar binnen toe. Meestal wit, maar kunnen ook buffish oker of bruin getint zijn. Randen en toppen hand- en armpennen zuiver wit. Meest opvallend bij adulten. Tertails met brede witte randen en toppen.</p>	<p>Vleugelsrepen meestal smal, vrij evenwijdig met donkerder bruinig of roestige (vooral op buitenste) toppen. Maar kunnen ook zuiver wit zijn. Randen grote dekveren en tertails vaak roestig of bruinig getint, zelfs wanneer toppen wit zijn. Randen hand- en armpennen met roestige/bruinige tint, enkel buitenste tets lichter.</p>	<p>Als bij 'flammea', opvallend maar dunner zonder de duidelijke breder te worden naar binnen toe. Zuiverder wit dan 'flammea', zelden met een lichte bruinige tint. In vergelijking met 'rostrata' dan weer opvallender, breder en ook lichter zonder de buffy tint. In vergelijking met 'exilipes' en 'hornemanni' meer buffy getinte randen aan hand- en armpennen. Tertails met dunne randjes en enkel toppen opvallend witter.</p>

<p>Kop <i>Afhankelijk van de houding van de vogel. Variabel kenmerk dat varieert meet leeftijd en sex binnen en tussen de (onder)soorten.</i></p>	<p>Wangen vrij egaal, enkel distale oordekveren ietsjes grijzer. Teugel en kinvlek nogal grijzig en klein. Volledig bleker ogrimgetje in vergelijking met 'flammea' (die vaak enkel onderste helft opvallend lichter heeft). Wangen zijn bij adulte mannetjes doorgaans rood.</p>	<p>Meeste tonen buffy bruin voorhoofd, maar sommige tonen een wit voorhoofd. Rode kruinvlek gemiddeld ietsje groter (vooral mannetjes), van weinig belang in herkenningsproces. Kruinvlek doorgaans eerder karmijnrood (baksteenrood bij cabaret). Zowel 'flammea' als 'exilipes' hebben een witte of witachtige wenkbrauwstreep. Typerend is het contrastrijke koppatroon: een licht gezicht dat geleidelijk donkerder en grover gestreept wordend naar grijsbruine tot bruinige oorstreek toe en een grijsbruine of bruinige achterkruin en nek. De veren op de achterkruin zijn bleek bruin of hebben lichte buffy randen. De nek is bleker en contrasteert met de tetwat donkerdere mantel. Hoewel een lichtere 'sjaal' merkbaar is, is die meestal niet zo opvallend als bij vele 'exilipes'. Mannetjes en adulte vrouwjes hebben vaak tetwat roze vlekken in de wangen.</p>	<p>Suggestie van een lichtere/wittere kleur op voorhoofd in vergelijking met 'flammea' maar meeste 1ste jaars en sommige adulten hebben veren met donker grijsz centra op voorhoofd. Daarenboven hebben vele 1ste jaars ook een buffy of zelfs warm okergele of bronzige tint op wangen of zelfs de hele kop. Rode kruinvlek gemiddeld ietsjes korter, sommige hebben een heel kleine vlek wat dan weer typisch zou zijn. Typerend is de witachtige indruk zonder enige significante streping, met vaak een blekere omranding van de oordekveren. Ook is er vaak een lichtere nekband of 'sjaal' die de vogel in z'n geheel een 'betijpte' indruk geeft. Zelden of nooit roze op de wangen te zien.</p>	<p>Duidelijk contrast tussen warm okerkleurig gezicht en grijzige mantel/rug. Alle barmstijzen kunnen dit vertonen maar is meest opvallend bij 'hornemanni'. Door sleet kan dit wel minder duidelijk worden of vervagen. Vaak geen opvallende wenkbrauwstreep aanwezig in vergelijking met 'exilipes'. Wangen schijnbaar niet roze getint.</p>	<p>Bruin of grijs, vooral op oordekveren, minder opvallend gestreept zoals bij vele 'flammea', geeft een meer 'open gezichts' uitdrukking. Nek grijzig of bruinig en vrij zwaar gestreept, doorlopend op bovendelen. Niet rozig getint.</p>	<p>Gezicht effener, meer 'open gezichts' uitdrukking dan 'rostrata' en 'flammea' met vaak een lichte zeemkleurige/vanille kleurige tint (vooral 1ste jaars). Opvallend in vergelijking met 'rostrata' is de neiging om een wenkbrauwstreep te hebben, vooral voor en boven het oog. Wangen schijnbaar niet rozig getint.</p>
<p>Snavelvorm <i>Longe vogels hebben ietsjes kortere snavels dan adulten. Studies tonen ook aan dat in barmstijzen tijdens de zomer langere snavels lijken te hebben. Mannetjes hebben langere snavels dan vrouwjes.</i></p>	<p>Verhoudingsgewijs normaal lijkende, typerend driehoekig of ietwat kegelvormig snaveltje Meestal recht of ietsjes concaaf culmen met dun of diffusier donker lijntje, maar nogal variabel bij deze soort (naar zomer toe soms geheel donkere snavel).</p>	<p>Snavel vaak ietsjes langer met een recht culmen (vaak ietsjes convex gebogen aan de top). De verdeling van de snavelmaten is asymmetrisch , met een beperkt aantal individuen met heel lange en dikke snavels die men 'holboellii' noemt.</p>	<p>Gemiddeld korter en konischer, met een rechter culmen dan 'flammea', zeldzaam convex aan de top. Velen komen over alsof ze een heel klein snaveltje hebben. Die individuen met de kleinste snavels, gecombineerd met het siele voorhoofd geven de typische 'ingedrukte kop-indruk', maar veel missen deze indruk. Sommige hebben een hogere snavelbasis die dan doet denken aan 'hornemanni'. Lichter van kleur, vaak met enkel een dun lijntje op culmen nabij top.</p>	<p>Snavelvorm typisch convex, dik en driehoekig van vorm. Diep oranjeachtige of gelige tint met donkere brede streep vanaf midden op culmen.</p>	<p>Snavelvorm als bij 'rostrata': dik, groot en met convex culmen. (Vooral) ondersnavelbasis vaak meer oranje/gelig, maar met brede donkere streep op culmen van basis tot punt en donkere punt op ondersnavel.</p>	<p>Snavelvorm als bij 'rostrata': dik, groot en met convex culmen. (Vooral) ondersnavelbasis vaak meer oranje/gelig, maar met brede donkere streep op culmen van basis tot punt en donkere punt op ondersnavel.</p>
<p>Biometrie* <i>Ervaring van de ringer speelt hier een grote rol. Alle afmetingen in mm.</i></p>	<p>Vleugellengte gemiddeld ts. 69,4-71,1mm Vleugellengte min/max: ♂ 65-75mm ♀ 67-75mm Staat: 47-56mm Snavel (F): 7,7-10,2mm Snavel (D): 5,2-6,5mm</p>	<p>Vleugellengte gemiddeld ts. 75,2-77,6mm Vleugellengte min/max: ♂ 70-83mm ♀ 70-80mm Staat: 49-61mm Snavel (F): 7,5-10,4mm Snavel (D): 5,2-6,8mm 'holboellii'</p>	<p>Vleugellengte gemiddeld ts. 73,6-76,3mm Vleugellengte min/max: ♂ 71-81mm ♀ 69-78mm Staat: 53-62mm Snavel (F): 6,3-8,8mm (Svensson: tot 9,6mm) Snavel (D): 5,3-6,4mm</p>	<p>Vleugellengte gemiddeld ts. 82,7-85,5mm Vleugellengte min/max: ♂ 80-92mm ♀ 79-89mm Staat: 55-70mm Snavel (F): 7,7-10,8mm Snavel (D): 6,1-7,8mm</p>	<p>Vleugellengte gemiddeld ts. 78,8-80,3mm Vleugellengte min/max: ♂ 74-86mm ♀ 75-85mm Staat: 53-67mm Snavel (F): 7,8-11,0mm Snavel (D): 6,3-7,5mm</p>	<p>Vleugellengte gemiddeld ts. 76,5-79,5mm Vleugellengte min/max: ♂ 75-85mm ♀ 72-81mm Staat: 54-66mm Snavel (F): 6,6-10,0mm Snavel (D): 5,7-7,1mm</p>

Foto's							
	<u>Carduelis flammea 'cabaret'</u>						
	♀ 10,0-13,1mm tot schedel (S): ♂ 13,8-16,5mm ♀ 13,0-14,8mm						
	<u>Carduelis flammea 'flammea'</u> en <u>Carduelis flammea 'flammea'</u> <u>form holboellii</u>	<u>Carduelis hornemanni</u> <u>'exilipes'</u>	<u>Carduelis hornemanni</u> <u>'hornemanni'</u>	<u>Carduelis flammea 'rostrata'</u>	<u>Carduelis flammea 'islandica'</u>		

* Opmerking hierbij is de manier van meten van de snavel. Zie ook bijgevoegde foto.

- snavellengte tot bevedering (F) wordt gemeten van waar snavel overgaat in inplanting van voorhoofdsbevedering (waar de snavelrib eindigt in een meer vlezig deel)
- snavelhoogte (D) wordt gemeten aan de snavelbasis, ter hoogte van de inplanting van de bevedering
- snaveldikte wordt gemeten ook aan de snavelbasis, min of meer loodrecht op de snavelbijtrand.

Om echt de biometrie te kunnen vergelijken is best een reeks van verschillende individuen door eenzelfde persoon gemeten te gaan vergelijken.

Bruikbare websites

Foto sites zoals www.nefugl.dk of www.tarsiger.com of www.birdpix.nl

Ondersoort bepaling en taxonomie:

<http://www.bou.org.uk/recnews00.html>

en

www.aerc.be

Barmsijzen-complex in het algemeen met foto's van alle vogels (vergeet niet op de links tussenin te klikken voor meer foto's):

http://web.felia.com/~ul5702529/faltbestamming/nabben/siskornas_nabbar.htm

Carduelis flammae 'cabaret'

uit Finland dan nog wel!

http://home.aland.net/jonas.kirsi/pics/grasiska/car_cab.html

Carduelis flammae 'flammae'

<http://stevemetzphotography.com/photo%20pages/N.A.%20Birds/Common%20Redpoll.htm>

en

goede reeks om aan te geven hoe groot het verschil in uiterlijk is tussen late herfst en lente:

<http://www.roysephotos.com/CommonRedpoll.html>

en discussie over herkenning op :

<http://listserv.arizona.edu/cgi-bin/wa?A2=ind0001e&L=birdchat&F=S=&P=4493>

en

http://www.wildbirdgallery.com/images/birds/carduelis_flammae/flammae.htm

Carduelis hornemanni 'exilipes'

http://www.wildbirdgallery.com/images/birds/carduelis_hornemanni/exilipes.htm

en

toont goed hoe geel-bruining ze soms kunnen zijn:

<http://home.online.no/~kjetaso/polarsisik2.html>

en

met enkele 'flammae' en 'cabaret':

<http://www.smartimages.co.uk/images/Birds/Finches/redpoll.html>

en

<http://www.birdingisrael.com/global-Birding/redPolls/>

en

hier ook enkele 'flammae':

<http://www.masterimages.us/redpolls.htm>

en

<http://www.praktijder.se/images/2005/0511/ShosiskaMN-051108.htm>

en

<http://www.featherdfotos.com/spppages/songbirds/hoary%20redpoll.html>

Carduelis hornemanni 'hornemanni'
<http://www.kidwings.com/localbirds/hoaryredpoll/en>
<http://home.online.no/~kjetaso/hornemanni.html>
<http://home.online.no/~kjetaso/hornemanni2.html>
<http://home.online.no/~kjetaso/hornemanni3.html>
<http://home.online.no/~kjetaso/hornemanni4.html>
<http://home.online.no/~kjetaso/hornemanni5.html>
<http://home.online.no/~kjetaso/hornemanni6.html>

Carduelis flammaea 'rostrata'
<http://www.romin-47.co.uk/redpoll.html>
<http://home.online.no/~kjetaso/rostrata.html> of
<http://home.online.no/~kjetaso/rostrata3.html>

Carduelis flammaea 'islandica'
<http://web.telia.com/~u15702529/grasiskekomplexet/islandica/cfi.htm>

Literatuurlijst

- AERC TAC. 2003. Taxonomic Recommendations. www.aerc.be
- Beadle D. & B. 1995. Henshaw. Identification of Greenland Common Redpoll. *Birders Journal* 5: 44-47.
- Brooks W.S. 1973. A tentative key for sex determination of Common Redpolls (*Acanthis flammea flammea*) in the Northern United States during winter. *BirdBanding* 44(1): 13-21.
- Clement P., A. Harris & J. Davis. 1993. *Finches and sparrows and identification guide*. London.
- Cramp S. & C.M. Perrins. 1994. *The Birds of the Western Palearctic*. Vol8. Oxford.
- Czaplak D. 1995. Identifying Common and Hoary Redpolls in winter. *Birding* 27: 446-457.
- Golley M. & J. Wilzcur. 1994. Hoary problems. *Birdwatch* 3: 40-43.
- Harrop H. 1995. Arctic Redpolls in Shetland in november 1995. *Birding World* 8: 422-423.
- Herremans M. 1987. Het voorkomen van "langsnaveltypes" holboelii in de invasie Grote Barmisjzen Carduelis f. flammea in 1986/87. *Oriolus* 53: 149-153.
- Herremans M. 1990. Taxonomy and evolution in the redpolls *Carduelis flammea-hornemanni*; a multivariate study of their biometry. *Ardea* 78: 441-458.
- Herremans M. 1991. Witsuitbarmisjzen in Vlaanderen: voorkomen en (sub)specifieke identificatie. *De Giervalk* 81: 3-22.
- Herremans M. & P. Vercauteren. 1993. Voor het eerst een rostrata-barmisjzen in Vlaanderen. *De Giervalk* 82-83: 71-73.
- Jännes H. 1995. Die Bestimmung des Polarbirkenzeisigs. *Limicola* 9: 49-71.
- Jonsson L. 1993. *Vogels van Europa. Noord-Afrika en het Midden-Oosten*. Stockholm.
- King J. 1996. Ornithonews. Redpolls: one, two or five? *Birding World* 9: 322-323.
- King J. 1997. Ornithonews. Support for Lesser Redpoll split. *Birding World* 10:446.
- Knox A.G., A.J. Helbig, D.T. Parkin & G. Sangster. 2001. The taxonomic status of Lesser Redpoll. *British Birds* 94: 260-267.
- Lansdown P., N. Riddiford & A. Knox. 1991. Identification of Arctic Redpoll. *British Birds* 84: 41-56
- Lewington I., P. Alström, P. Colston. 1991. *A Field Guide to the Rare Birds of Britain and Europe*. Jersey.
- Millington R. 1996. Identification forum: Arctic Redpolls revisited. *Birding World* 9: 65-69.
- Pennington M. & M. Maher. 2005. Greenland, Iceland & Hornemann's Redpolls in Britain. *Birding World* 18: 66-78.
- Pyle P. 1997. *Identification guide to North American Birds, part 1*. Bolinas.
- Reid J.M. & R. Riddington. 1999. Identification of Greenland and Iceland Redpolls. *Dutch Birding* 20: 261-271.
- Riddington R. & S. Votier. 1997. Redpolls from Greenland and Iceland. *Birding World* 10: 147-149
- Riddington R., S.C. Votier & J. Steele. 2000. The influx of redpolls in Western Europe, 1995/96. *British Birds* 93: 59-67.
- Seuten, G., P.T. Boag & L.M. Ratcliffe. 1992. Plumage variability in Redpolls from Churchill, Manitoba. *Auk* 109(4): 771-785.
- Seuten, G., P.T. Boag & L.M. Ratcliffe. 1993. Morphometric variability in Redpolls from Churchill, Manitoba. *Auk* 110(4): 832-843.
- Shirihai H., D.A. Christie & A. Harris. 1996. *The Macmillan Birder's guide to European and Middle Eastern birds*. London.
- Steele J. 1996. Rump stakes. *Birdwatch* 5: 26-31
- Stoddart A. 1991. Identification forum: Arctic Redpoll. *Birding World* 4: 18-23
- Svensson L. 1992. *Identification guide to European Passerines*. 4th edition. Stockholm.
- van Duivendijk N. 2002. *Dutch Birding kenmerkengids*. Amsterdam.
- Votier S.C., J. Steele, K.D. Shaw & A.M. Stoddart. 2000. Arctic Redpoll *Carduelis hornemanni* exilipes: an identification review based on the 1995/96 influx. *British Birds* 93:68-94.
- Wetherbee O.P. 1937. A study of wintering Hoary, Common and Greater Redpolls and various intermediates or hybrids. *BirdBanding* 8(1): 1-10.
- Willemyns F. 1991. Witsuitbarmisjzen te Zebrugge en Heist tijdens de winter 1990-1991. *Mergus* 6: 189-196.

Referentiefoto's van Barmsijzen

Foto's voor dit document werden op verschillende plaatsen van het internet gehaald. De vele fotografen waarvan hun werk hier wordt gebruikt worden bij deze heel erg bedankt voor dit zeer goeie referentiemateriaal! Uiteindelijk door een reeks van ruim 400 foto's werden deze geselecteerd doordat ze een bepaald detail laten zien die bruikbaar kan zijn ter determinatie. Klik op de naam van de (onder)soort die je wilt zien en je gaat er rechtstreeks naartoe.

[Carduelis flammea 'cabaret'](#)

[Carduelis flammea 'flammea'](#)

[Carduelis flammea 'flammea' form holboellii](#)

[Carduelis hornemanni 'exilipes'](#)

[Carduelis hornemanni 'hornemanni'](#)

[Carduelis flammea 'rostrata'](#)

[Carduelis flammea 'islandica'](#)

[Carduelis flammea 'cabaret'](#)

Foto 01: Harvey van Diek, via birdpix.nl: 'cabaret' – Typisch individu

Foto 02: Mika Bruun, via tarsiger.com: 'cabaret' – ietwat lichter individu samen met een lichtere 'flammea'

Foto 03: William Velmala, via tarsiger.com: 'cabaret' – 1ste winter mannetje

Foto 04: Sampo Laukkanen, via tarsiger.com: 'cabaret'

Foto 05: Kalle Rainio, via tarsiger.com: 'cabaret'

Foto 06: Sampo Laukkanen, via tarsiger.com: 'cabaret' – merk de zeemkleurige vleugelstrepen op

Foto 07: Jonas Grönlund: 'cabaret'

Carduelis flammae 'flammae'

Foto 08: Hans Gebuis, via birdpix.nl: 'flammae' – 1ste winter

Foto 09: Hans Gebuis, via birdpix.nl: 'flammae'

Foto 10: Matti Rekilä, via tarsiger.com: 'flammea'

Foto 11: Hans Gebuis, via birdpix.nl: 'flammea'

Foto 12: Norman D. van Swelm: 'flammea' – 1ste winter mannetje

Foto 13: Norman D. van Swelm: 'flammea' – ietwat meer 'uitgevassen' met de typische stordige flankstreping

Foto 14: Jörgen Lindberg, via wildbirdgallery.com: 'flammea' – merk de kleur van de bovenstaartdekveren

Foto 15: Robert Royse, via roysephotos.com: 'flammea' – gefotografeerd in Noord-Amerika

Foto 16: Michael McKee, via nature-shetland.co.uk: 'flammea' – ietwat donkerder exemplaar

Lasse Olsson © 2005

Foto 17: Lasse Olsson: 'flammea'

Foto 18: Tom Ferdinande, via keeponbirding.com: 'flammea'

Foto 19: Johan Buckens, via keeponbirding.com: 'flammea'

Foto 20: Jan Graakjaer Thomson, via netflug.dk: 'flammea' – een lichter exemplaar met lichte kop, maar wel ver doorlopende flankstreping

Foto 21: Daan Schoonhoven, via birdpix.nl: 'flammea' – weinig flankstreping op dit grijsig individu

Foto 22: Robert Royse, via roysephotos.com: 'flammea' – naar voorjaar toe komt het rood op de borst door sleet veel feller

Foto 23: Robert Royse, via roysephotos.com: 'flammea' – zeldse opmerking hierboven

Foto 24: Miguel Demeulemeester: 'flammea' – adult mannetje in november

Foto 25: Miguel Demeulemeester: 'flammea' – een lichter 1ste winter mannetje

Foto 26: Miguel Demeulemeester: 'flammea' – een typisch exemplaar, zij het wat forse snavel misschien

Foto 27: Miguel Demeulemeester: 'flammea' – zelfde adulte mannetje

Foto 28: Miguel Demeulemeester: 'flammea' – het lichtere exemplaar, merk de buffy stuit

Foto 29: Miguel Demeulemeester: 'flammea'

Foto 30: William Velmala, via tarsiger.com: 'flammea' – in de zomer gefotografeerd, zeer gesleten mannetje

Foto 31: Aleksii Lehtikoinen, via tarsiger.com: 'flammea' – kleurafwijking met meer gelige voorhoofdsvlek

Foto 32: Per Inge Voernesbranden via website titran birdobservatory: 'flammea' – hier samen met 'cabaret' links en 'hornemanni' rechts

Foto 33: Marc Herremans: 'flammea' - adult

Foto 34: Marc Herremans: 'flammea' - adult

Foto 35: Marc Herremans: 'flammea' – 1ste winter

Foto 36: Marc Herremans: 'flammea' – 1ste winter

Carduelis flammea 'flammea' form holboellii

Foto 37: William Velmala, via tarsiger.com: 'flammea' form holboellii

Foto 38: William Velmala, via tarsiger.com: 'flammea' form holboellii

Carduelis hornemanni 'exilipes'

Foto 39: Deryk Shaw, via fairislebirdobs.co.uk: 'exilipes'

Foto 40: Deryk Shaw, via fairislebirdobs.co.uk: 'exilipes' – merk het steil oplopende voorhoofd van dit typisch exemplaar

Foto 41: Deryk Shaw, via fairislebirdobs.co.uk: 'exilipes' – merk de omvang van de witte stuitvlek

Foto 42: James P. Smith, via birdingisrael.com: 'exilipes' – stuit kan gestreept zijn, bij dit exemplaar zou tegen het voorjaar dit nog meer tot uiting komen

Foto 43: Matti Rekilä, via tarsiger.com: 'exilipes' – de eerder slordige flankstreping loopt hier vrij ver door

Foto 44: Matti Rekilä, via tarsiger.com: 'exilipes'

Foto 45: Jan Graakjaer Thomson, via netfugl.dk: 'exilipes' – heel weinig zwart op de langste onderstaardekveer

Foto 46: Pekka Komi, via tarsiger.com: 'exilipes' – let op de 'ingedeukte' kopvorm

Foto 47: Pekka Komi, via tarsiger.com: 'exilipes'

Foto 48: William Bowell, via wanderingbirders.com: 'exilipes' – brede vrijwel evenwijdig blijvende witte vleugelstreep

Foto 49: Pekka Komi, via tarsiger.com: 'exilipes'

Foto 50: Per Holmberg, via neffugl.dk: 'exilipes' – eerder zware flankstreping

Foto 51: William Velmala, via tarsiger.com: 'exilipes'

Foto 52: William Velmala, via tarsiger.com: 'exilipes' – kopvorm!

Foto 53: Sampo Kunttu, via tarsiger.com: 'exilipes' en 'flammea' rechts, waarschijnlijk een adult (vrouwje?)

Foto 54: Sampo Kunttu, via tarsiger.com: 'exilipes' en 'flammea' rechts – mooi voorbeeld van de onderstaartdekveren

Foto 55: Hannu Huhtinen, via tarsiger.com: 'exilipes' – atypisch brede onderstaartdekveren hier

Foto 56: Aleksi Lehikoinen, via tarsiger.com: 'exilipes' – gesleten individu, foto genomen in het voorjaar, roze op borst begint door sleet zichtbaar te worden

Carduelis hornemanni 'hornemanni'

Foto 57: Micky Maher: 'hornemanni' – typische kopkleur, contrastierend met bovendelen, etc...

Foto 58: Micky Maher: 'hornemanni' – merk de bijna leeuwerikachtige vorm

Foto 59: Tony Mainwood, via nature-shetland.co.uk: 'homemami'

Foto 60: Laura Erickson via lauraerickson.com: 'hornemanni' met 'flammea'

Foto 61: Jeff Nadler, via jnphoto.net: 'hornemanni'

Foto 62: Kjetil via website titran birdobservatory: 'hornemanni'

Foto 63: Tony Mainwood, via nature-shetland.co.uk: 'hormemanni' rechts naast een 'flammea'

Foto 64: Per Inge Voernesbranden via website titran birdobservatory: 'hornemanni' – alle drie 'hornemanni'

Foto 65: Per Inge Voernesbranden via website titran birdobservatory: 'hornemanni'

Foto 66: Per Inge Voernesbranden via website titran birdobservatory: 'hormemanni' met 'flammea' midden en 'cabaret' rechts

Foto 67: Kijetil via website titran birdobservatory: 'hormemanni' – spierwitte onderstaartdekveren

Foto 68: Beata E. via website titran birdobservatory: 'hornemanni' – merk ook patroon op bovenstaartdekveren

Carduelis flammea 'rostrata'

Foto 69: Rebecca Nason, via fairislebirdobs.co.uk: 'rostrata' – typisch individu

Foto 70: Kjetil via website titran birdobservatory: 'rostrata'

Foto 71: Kijetil via website titran birdobservatory: 'rostrata' – een lichtere vogel

Foto 72: Kijetil via website titran birdobservatory: 'rostrata'

Foto 69: Kjetil via website titran birdobservatory: 'rostrata'

Foto 70: Micky Maher: 'rostrata' – merk donker en zwaar gestreepte stuit en mantel

Carduelis flammea 'islandica'

Foto 71: Halvor Sørhuus, via nofnt.no: 'islandica' – twijfel over dit individu, maar is de best passende reeks foto's die ik vond

Foto 72: Halvor Sørhuus, via nofnt.no: 'islandica'

Foto 73: Halvor Sørhuus, via nofnt.no: 'islandica' – merk convexe snavelvornn en